

آموزش ساز قانون

جلد دوم

تألیف

ملیحه سعیدی

www.ketab.ir

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهر

تهران ۱۳۹۸

فهرست نویسی پیش از انتشار

سرشناسه	:	سعیدی، ملیحه، ۱۳۲۷-
عنوان و نام پدیدآور	:	آموزش ساز قانون / مؤلف ملیحه سعیدی؛ ویراستار محمد افتخاری.
مشخصات نشر	:	تهران: ماهور، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	ج. ۲: مصور، پارتیشن: ۲۹×۲۲ س. م.
شابم	:	دوره: ۰-۴۱-۸۰۲۶۲۸-۹۷۹+ ج. ۱: ۸-۳۲-۸۰۲۶۲۸-۹۷۹+ ج. ۲: ۹-۴۸-۸۰۲۶۲۸-۹۷۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	چاپ قبلی: مبنای خرد، ۱۳۸۹.
موضوع	:	قانون (ساز)
موضوع	:	Qanun (Musical instrument)
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷ س ۷ / ۴ / ۶۵۴ MT
رده بندی دیویی	:	۷۸۴/۱
شماره ی کتاب شناسی ملی	:	۵۲۸۴۹۲۴

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهر

تهران، خیابان حقوقی، شماره‌ی ۴۲، طبقه‌ی همکف

کد پستی: ۱۶۱۱۹۷۵۵۱۶

تلفن: ۰۲۱-۷۷۵۰۶۵۵۳ فکس: ۷۷۵۰۶۵۵۳

www.mahor.com

info@mahor.com

آموزش ساز خانون

جلد دوم

تألیف

ملیحه سعیدی

فرشته حسین‌پور	تصویرسازی جلد
محمد افتخاری	ویراستار
پویا دارابی	صفحه‌آرایی
محمدباقر زینالی	صدابردار
ملیحه سعیدی، محمدباقر زینالی	ناظر ضبط
حنانه سعیدی	اجرا
صمد عابدی، سحر کشاورز، مریم زنگنه	نت‌نویسی
هور آهنگ	استودیو
۱۳۹۶	تاریخ ضبط
۱۳۹۸	چاپ اول
۱۰۰۰	تعداد
باران	لیتوگرافی
پژمان	چاپ و صحافی

© حق چاپ محفوظ است.

شابم: ۹۷۹-۰۰-۸۰۲۶۲۸-۴۸-۹ ISMN: 979-0-802628-48-9

فهرست

۱۱	مقدمه‌ی مؤلف
۱۲	نوشته‌ای از استاد ارفع اطرای
۱۳	نشانه‌ها
۲۴	تمرین‌ها
۲۴	تمرین ۱، سی‌دی ۱، تراک ۱
۲۴	تمرین ۲، تراک ۲
۲۶	تمرین ۳، تراک ۳
۲۷	تمرین ۴، تراک ۴
۲۸	تمرین ۵، تراک ۵
۲۹	تمرین ۶، تراک ۶
۳۰	تمرین ۷، تراک ۷
۳۰	تمرین ۸، تراک ۸
۳۱	تمرین ۹، تراک ۹
۳۲	تمرین ۱۰، تراک ۱۰
۳۲	تمرین ۱۱، تراک ۱۱
۳۳	تمرین ۱۲، تراک ۱۲
۳۴	تمرین ۱۳، تراک ۱۳
۳۴	تمرین ۱۴، تراک ۱۴
۳۵	تمرین ۱۵، تراک ۱۵
۳۶	تمرین ۱۶ (زردِ ملیحه)، تراک ۱۶
۳۸	تمرین ۱۷ (چهارمضراب ماهور)، تراک ۱۷
۴۰	تمرین ۱۸ (به زندان)، تراک ۱۸
۴۱	تمرین ۱۹، استاکاتو (مقطع یا گرفته)، تراک ۱۹
۴۲	تمرین ۲۰، تراک ۲۰
۴۲	تمرین ۲۱ (رنگ افشاری)، تراک ۲۱
۴۴	تمرین ۲۲ (چهارمضراب چهارگاه)، تراک ۲۲

تمرین ۲۳ (پیش درآمد افشاری)، تراک ۲۳.....	۴۶
تمرین ۲۴، گلیساندو، تراک ۲۴.....	۴۸
تمرین ۲۵، تراک ۲۵.....	۴۹
تمرین ۲۶، تراک ۲۶.....	۵۰
تمرین ۲۷ (رنگ چهارگاه)، تراک ۲۷.....	۵۱
تمرین ۲۸ (رنگ بیات ترک)، تراک ۲۸.....	۵۲
تمرین ۲۹ (پیش درآمد بیات اصفهان)، تراک ۲۹.....	۵۳
تمرین ۳۰ (پیش درآمد دشتی)، تراک ۳۰.....	۵۵
تمرین ۳۱ (رنگ همایون)، تراک ۳۱.....	۵۶
تمرین ۳۲ (پیش درآمد بیات ترک)، تراک ۳۲.....	۵۸
تمرین ۳۳ (رنگ چهارگاه)، تراک ۳۳.....	۶۰
تمرین ۳۴ (چهار مضارب)، تراک ۳۴.....	۶۲
تمرین ۳۵ (رنگ ابوطا)، تراک ۳۵.....	۶۴
تمرین ۳۶، تراک ۳۶.....	۶۵
تمرین ۳۷، تراک ۳۷.....	۶۶
تمرین ۳۸، تراک ۳۸.....	۶۷
تمرین ۳۹، تراک ۳۹.....	۶۸
تمرین ۴۰، تراک ۴۰.....	۶۹
تمرین ۴۱، تراک ۴۱.....	۷۰
تمرین ۴۲، تراک ۴۲.....	۷۱
تمرین ۴۳، تراک ۴۳.....	۷۱
تمرین ۴۴، تراک ۴۴.....	۷۲
تمرین ۴۵، تراک ۴۵.....	۷۳
تمرین ۴۶، تراک ۴۶.....	۷۴
تمرین ۴۷، تراک ۴۷.....	۷۵
تمرین ۴۸، تراک ۴۸.....	۷۶
تمرین ۴۹، تراک ۴۹.....	۷۶
تمرین ۵۰، تراک ۵۰.....	۷۷
تمرین ۵۱، درآب، تراک ۵۱.....	۷۸
تمرین ۵۲، تراک ۵۲.....	۷۹
تمرین ۵۳ (متن و حاشیه)، تراک ۵۳.....	۷۹
تمرین ۵۴ (رنگ روح انگیز)، تراک ۵۴.....	۸۰

۸۲	تمرین ۵۵ (چهارمضرب انگار)، تراک ۵۵
۸۴	تمرین ۵۶ (کوهستانی)، تراک ۵۶
۸۵	تمرین ۵۷ (رنگ ناز)، تراک ۵۷
۸۷	تمرین ۵۸ (چهارمضرب دشتی)، تراک ۵۸
۸۸	تمرین ۵۹ (رنگ سه‌گاه)، تراک ۵۹
۹۰	تمرین ۶۰ (به یاد گذشته)، تراک ۶۰
۹۲	تمرین ۶۱ (رنگ کوراوغلی)، تراک ۶۱
۹۳	تمرین ۶۲ (نخست گلپانگ مضربی)، تراک ۶۲
۹۶	تکیه
۹۹	تمرین ۶۳، تراک‌های ۶۳-۶۸
۹۹	تمرین ۶۳، ۱-۶۳
۹۹	تمرین ۶۴، ۲-۶۴
۹۹	تمرین ۶۳-۶۵
۱۰۰	تمرین ۶۳-۶۴، تراک ۶۶
۱۰۰	تمرین ۶۳-۶۵، تراک ۶۷
۱۰۰	تمرین ۶۳-۶۶، تراک ۶۸
۱۰۱	تمرین ۶۴ (پیش‌درآمد ماهور)، تراک ۶۹
۱۰۴	تمرین ۶۵ (بهارمست)، تراک ۷۰
۱۰۵	تمرین ۶۶ (چهارمضرب ابوعطا)، تراک ۷۱
۱۰۷	تمرین ۶۷ (رنگ پریچهر و پریزاد)، تراک ۷۲
۱۱۰	تمرین ۶۸، سی‌دی ۲، اجرای نت بدون مضرب (سیخی)، تراک‌های ۲ و ۱
۱۱۱	تمرین ۶۸-۱، تراک ۱
۱۱۱	تمرین ۶۸-۲، تراک ۲
۱۱۲	تمرین ۶۹ (رنگ دلنواز)، تراک ۳
۱۱۵	تمرین ۷۰ (چهارمضرب همایون)، تراک ۴
۱۱۷	تمرین ۷۱ (رنگ بیات اصفهان)، تراک ۵
۱۱۹	تمرین ۷۲ (چهارمضرب نوا)، تراک ۶
۱۲۱	تمرین ۷۳، تراک ۷
۱۲۲	تمرین ۷۴، تراک ۸
۱۲۲	تمرین ۷۵، تراک ۹
۱۲۳	تمرین ۷۶، تراک ۱۰
۱۲۳	تمرین ۷۷، تراک ۱۱

تمرین ۷۸، تراک ۱۲	۱۲۴
تمرین ۷۹، تراک ۱۳	۱۲۴
تمرین ۸۰، تراک ۱۴	۱۲۵
تمرین ۸۱، تراک ۱۵	۱۲۵
تمرین ۸۲، تراک ۱۶	۱۲۶
تمرین ۸۳، تراک ۱۷	۱۲۶
تمرین ۸۴ (زنگ شتر)، تراک ۱۸	۱۲۷
تمرین ۸۵ (چهارمضرب ماهور)، تراک ۱۹	۱۲۹
تمرین ۸۶ (دوضربی بیات ترک)، تراک ۲۰	۱۳۲
تمرین ۸۷ (چهارمضرب ابوعطا)، تراک ۲۱	۱۳۴
تمرین ۸۸، ریول، تراک ۲۲	۱۳۷
تمرین ۸۹، سکستوله، تراک ۲۳	۱۳۸
تمرین ۹۰، آرپژ، تراک‌های ۲۴ و ۲۵	۱۳۹
تمرین ۹۰-۱، تراک ۲۴	۱۳۹
تمرین ۹۰-۲، تراک ۲۵	۱۳۹
تمرین ۹۱، تمرین مقام نوازی، تراک‌های ۲۶-۲۷	۱۴۰
تمرین ۹۱-۱، تراک ۲۶	۱۴۰
تمرین ۹۱-۲، تراک ۲۷	۱۴۰
تمرین ۹۱-۳، تراک ۲۸	۱۴۱
تمرین ۹۱-۴، تراک ۲۹	۱۴۱
تمرین ۹۱-۵، تراک ۳۰	۱۴۱
تمرین ۹۱-۶، تراک ۳۱	۱۴۲
تمرین ۹۱-۷، تراک ۳۲	۱۴۲
تمرین ۹۲ (پیش‌درآمد سحرگه)، تراک ۳۳	۱۴۳
تمرین ۹۳ (رقص چوبی قاسم‌آبادی گیلان)، تراک ۳۴	۱۴۶
تمرین ۹۴ (چهارمضرب نوا)، تراک ۳۵	۱۴۷
تمرین ۹۵ (رنگ سه‌گاه)، تراک ۳۶	۱۴۹
تمرین ۹۶، تمرین مقام نوازی، تراک‌های ۳۷-۴۳	۱۵۲
تمرین ۹۶-۱، تراک ۳۷	۱۵۲
تمرین ۹۶-۲، تراک ۳۸	۱۵۲
تمرین ۹۶-۳، تراک ۳۹	۱۵۳
تمرین ۹۶-۴، تراک ۴۰	۱۵۳

۱۵۴	تمرین ۹۶-۵، تراک ۴۱
۱۵۴	تمرین ۹۶-۶، تراک ۴۲
۱۵۵	تمرین ۹۶-۷، تراک ۴۳
۱۵۵	تمرین ۹۷، تراک‌های ۴۴ و ۴۵
۱۵۵	تمرین ۹۷-۱، تراک ۴۴
۱۵۶	تمرین ۹۷-۲، تراک ۴۵
۱۵۷	تمرین ۹۸ (مقدمه‌ی ماهور)، تراک ۴۶
۱۶۰	تمرین ۹۹ (چهارمضراب ابر و باد)، تراک ۴۷
۱۶۳	تمرین ۱۰۰، تراک‌های ۴۸-۵۰
۱۶۳	تمرین ۱۰۰-۱، تراک ۴۸
۱۶۳	تمرین ۱۰۰-۲، تراک ۴۹
۱۶۳	تمرین ۱۰۰-۳، تراک ۵۰
۱۶۴	تمرین ۱۰۱ (رنگ دشت)، تراک ۵۱
۱۶۵	تمرین ۱۰۲ (مقدسای د خافیه گاه)، تراک ۵۲
۱۶۶	تمرین ۱۰۳ (رنگ دل‌شک)، تراک ۵۳
۱۶۸	تمرین ۱۰۴ (پیش‌درآمد نوا)، تراک ۵۴
۱۷۰	تمرین ۱۰۵، اجرا با ناخن دست چپ، تراک‌های ۵۵-۵۷
۱۷۰	تمرین ۱۰۵-۱، تراک ۵۵
۱۷۱	تمرین ۱۰۵-۲، تراک ۵۶
۱۷۱	تمرین ۱۰۵-۳، تراک ۵۷
۱۷۲	تمرین ۱۰۶ (رنگ ماهور)، تراک ۵۸
۱۷۳	تمرین ۱۰۷ (رقص زار)، تراک ۵۹
۱۷۶	تمرین ۱۰۸ (پاچ لیلی)، تراک ۶۰
۱۷۷	تمرین ۱۰۹ (آهنگ محلی طالش)، تراک ۶۱
۱۷۸	تمرین ۱۱۰ (سپیدار)، تراک ۶۲
۱۸۰	تمرین ۱۱۱ (چهارمضراب دشتی)، تراک ۶۳
۱۸۲	تمرین ۱۱۲ (رنگ چهارگاه)، تراک ۶۴
۱۸۶	تمرین ۱۱۳ (پیش‌درآمد شور)، تراک ۶۵
۱۸۹	تمرین ۱۱۴ (چهارمضراب بیات اصفهان)، تراک ۶۶
۱۹۲	تمرین ۱۱۵ (پایکوبی)، تراک ۶۷
۱۹۵	توصیه‌هایی به هنرجویان
۱۹۶	منابع

مقدمه‌ی مؤلف

شرایط حساس هنر موسیقی و امکانات اجرایی ساز قانون در عرصه‌ی سازهای ایرانی مرا بر آن داشت اقدام به چاپ مجموعه‌های بعدی کتاب آموزش ساز قانون نمایم. جلد اول این کتاب با نظر و همکاری استاد حسین مهدی در آبان ماه ۱۳۶۹ و سپس در سال ۱۳۹۷ با ویرایش جدید توسط انتشارات ماهور به چاپ رسید و مشتمل بر قطعه‌ها و تمرین‌های مختلف و نیز سابقه‌ی تاریخی این ساز است. جلد دوم به منظور ارتقا و پیشرفت آبلت‌های تکنیکی نوازنده همراه با تمرین‌ها و قطعه‌های گوناگون براساس نیاز به موارد تکنیکی مختلف در سال ۱۳۸۹ چاپ شد و اینک با ویرایش جدید به همراه سی‌دی اجرایی تجدید چاپ شده است.

همزمان با آموزش این کتاب آموزش ردیف موسیقی ایرانی نیز آغاز می‌شود و به تدریج هنرجویان علاوه بر یادگیری ردیف، قابلیت‌های لازم برای هم‌رازی‌های مختلف در گروه‌ها یا ارکستر را به دست می‌آورند و امکان آشنایی با حرکات مختلف و مخالف را هم برای هر دو دست پیدا می‌کنند. کتاب حاضر ضمن اینکه از نظر آموزشی برای هنرجویان مفید است آنها را با تکنیک‌ها و امکانات اجرایی این ساز آشنا می‌نماید.

از رئیس موزه‌ی موسیقی جناب آقای علی مرادخانی که طی سال‌ها برای پیشبرد کارهای فرهنگی مرا یاری نمودند و همچنین از حمایت آقایان مهدی افضلی مدیرعامل و سید محمد عمرانی معاون مالی مؤسسه‌ی فرهنگی- هنری توسعه‌ی هنرهای معاصر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مراتب قدردانی خود را اعلام می‌دارم. لازم می‌دانم از جناب آقای محمد موسوی مدیر موسسه‌ی فرهنگی- هنری ماهور که موجبات چاپ این کتاب را فراهم نمودند تشکر و قدردانی نمایم.

ملیحه سعیدی

۱۳۹۸